



Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XI. évfolyam, 47. szám

2008/4.

A jövő elzálogosítása

Hitelek felvételével és kötvények kibocsátásával harcolnak az önkormányzatok azért, hogy biztosítani tudják a működésükhöz szükséges pénzt. Ez a gyakorlat azonban a 3200 hazai önkormányzat közül közel 2000 esetében ördögi körbe torkollhat, hiszen a felvett kölcsönök tekintélyes részét nem fejlesztésre, hanem mindennapi fenntartási kiadásokra kénytelenek fordítani, azaz elzálogosítják a jövőjüket. Így van-e valóban, és ha igen, miért? Merre a kiút? – kérdezte Szabó Gellért, a Magyar Faluszövetség elnökét Bordás Ákos.

– *Mennyire igaz az a sokak által hangoztatott állítás, hogy egyes települési önkormányzatok már a csőd határán vannak?*

– Mint elsődleges elszenvedői ennek a helyzetnek mondhatom, nem túlzás, hogyha ezt a summázatot kijelentjük. Azonban azt is kell látni, hogy a kormányzat törekvéseket tesz azért, hogy fönntartsa a jelenlegi önkormányzati gazdálkodást. Ebben a társulások viszik a fő szerepet, ami az önkormányzatiság bizonyos szintű feladása révén juttatja a településeket plusz állami forrásokhoz. Ez azonban nem azt jelenti, hogy ezzel megoldódott a probléma, mindössze olyan technikákat kényszerülnek a települések alkalmazni, amellyel rövid időre legalábbis megmenekülhetnek égető fizetési gondjaiktól. A dolog lényege az, hogy a települési összefogásokat favorizálja az állami költségvetés. Itt az önkormányzati intézmények nem önálló, hanem más településekkel közös fenntartásáról van szó. Ezzel korlátozott önkormányzatiságra kényszerülnek a települések, földadják az önállóságuk egy részét – óvoda, iskola, szociális intézmények önálló, saját hatáskörű fenntartásának a kompetenciáját – cserébe ezért a bizonyos állami támogatásért.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ismét Családi nap!

Egyesületünk Családi napot szervez 2008. augusztus 2-án, szombaton a Bács-Kiskun megyei Kunfehértón, a tóparton, a volt Sporttábor területén, melyre mindenkit szeretettel várunk. (A sporttábor Kunfehértó települést elhagyva, a strand bejárata mellett balról található.)

Érkezés reggel 9 órától folyamatosan, hazautazás pedig, amíg a kedvünk tartja. A program házigazdája Kunfehértó önkormányzata, főszervezője ebben az évben is Kiss Zsigmond, kunfehértói tanyagondnok.

Program:

- Szerencsekerék
- Szabadtéri főzés (főznek a mórakalmi, csemői, zsanai, tompai, szatymazi, kisszállási és ásothalmi falugondnok mesterszakácsok); lángos sütés kelebiai és kishegyesi asszonyokkal.
- Vidám családi vetélkedő.
- Vízparti pihenés, fürdés és meglepetések.

Mindenki hozza magával a párját, gyermekét, barátját, barátnőjét, szüleit, s akit gondol! Vajdasági vendégeket is várunk! Az ebédet az egyesületi kasszából biztosítjuk. Süteményeket vagy pogácsát mindenkitől várunk egy-egy tányérral a közösbe, így körbe tudunk kínálni mindenkit. Kérem, hogy tányért, poharat és evőeszközt hozzon mindenki saját részére, miként innivalót (sört, bort, üdítőt) is.

A családi vetélkedő és a szerencsekerék díjazására családonként 400–500 forint értékű meglepetést várunk. (Ez bármi lehet, ami eszetekbe jut a befőttől a söprűig, a kiskanáltól a fakanálig, a gumibékától a kalapácsig.)





(Folytatás az 1. oldalról)

Az igazi gond itt az, hogy a feladat ellátásnak a minősége nincs kötve ehhez a bizonyos pénzhez. Leegyszerűsítve: szanalás zajlik, különösen kisebb települések viszonylatában. Az állam így ad pénzt és éri el, hogy nagyobb méret jöjjön létre, amit a települések aztán működtethetnek. A minőség, ennek az egész adminisztrációnak a valóságos tartalma, emberi értéke mellékterméke lehet a folyamatnak. Bízunk benne, hogy el is jutunk ide.

– Milyen következményeket von maga után ez a helyzet? Az önkormányzatok elsősorban honnan kényeszerülnek elvonni pénzeszközöket?

– Minden települési vezetőben elsősorban nem az intézmények önállóságának a megmentése, vagy feladása motivál, hanem az, hogy a faluja fizetőképességét megőrizze. És a kötelező közszolgáltatások ellátásán túl vannak települések, amelyek egyáltalán nem tudnak még a társulással szerezhető kiegészítő forrásokkal együtt, még az önhibán kívüli hátrányos támogatással együtt, még a forráshiányra tekintettel kapott miniszteri támogatással együtt sem jövőt látni maguk előtt, mert minden lehetőséget kimerítettek. Az önkormányzatok megalkultak 1990-ben. A kihívásnak a kisebb-nagyobb települési közösségek igyekeztek, igyekeznek megfelelni. Én az önkormányzatiságnak a nemzet szintjén való megvalósulását és jelenlegi érvényesülését látom csorbának. A falusi laikusok által (maximum középfokú végzettség a hivatalokban) menedzselte kisközösségi projektek – ez alatt értve még a működtetést is – hibákkal, és gikszerekkel valósulnak meg. A felkészültség, az ismeret, a tudásanyagának a jóval nagyobb mértékű és minőségű rendelkezésre állását a városokban, az egészen nagy városokban, az országban föltételezve,

nem ezt várnánk, amivel szembe kell néznünk. Nincs igazán vonzó példa, nincs igazán olyan sablon a falvak számára, amihez igazodni tudnának. Amikor egy nagyberuházásnak az eredeti költségvetése meg többszörözödhet egy országban, amikor a nemzet költségvetésének teljes fölborulását kénytelenek a választópolgárok tudomásul venni, akkor nem lehet morális alapja a legfőbb döntéshozóknak számon kérni a kis közösségektől, hogy „te viszont ha túlléped a pályázatban megjelölt költségvetést, azt saját forrásból köteles vagy biztosítani”. Megvolt jelentős „véleménytámogatással” az uniós csatlakozásnak a propagandája, ezek a várva várt pénzek viszont nem nagyon akarnak jönni. Esetleg települések el is kötelezték magukat beruházásokkal arra, hogy a faluban az életminőséget javítsák és kiderül, hogy a mindennapi számláknak a kifizetése is okoz gondot. Helyére kellene tennünk a legfőbb döntéshozói felelősséget. A falvakban, a városok közgyűlési, képviselő-testületi szintjén születnek meg azok a döntések, amik a csődhez vezetnek, de elsősorban a legfőbb döntéshozóknak kellene tisztában lenniük azzal, milyen állampolgári kötelezettséget vállalnak, hogy ne vigye oda ennek következménye az önkormányzatokat, hogy az állami kötelező feladatokra sem tud a legnagyobb közösség, a nemzet közössége megfelelő forrásokat biztosítani.

– A kormány színrelépése óta kedvenc hangoztatott szlogenje, hogy Magyarország részvénytársaság, és most kiderül, hogy ezek a kft-k, ezek a kollektív felelőtlen társaságok okozzák a vesztét?

– A kormány csak azért teheti, és addig teheti ezt, amíg a választók tudomásul veszik, még ha nem is fogadják el. A kollektív felelőtlenségről a közösségi felelősség útjára kellene lépniük. Én nagyon nagy erőt érzek azokban a

kezdeményezésekben – és ez hál' istennek a kormányzat felé is úgy tűnik, hogy nyitott füleket talál sok vonatkozásban – ami a választópolgár, a civil szférának a mozgolódását jelenti. Elegendő itt most egyetlen dologra utalni, ami a falusi iskoláknak a megtartása, fenntartása tekintetében az ország közfigyelmébe irányult. Ennek kapcsán nagyon is felelős aggódások jutottak napvilágra. Abban vagyok egészen biztos, hogy a javainkért a nemzetnek minden tagja felelősséggel viseltetik. Az más kérdés – és ez talán nem ugyanabban a csónokban tart bennünket – hogy ez a felelősség esetleg csak az én személyemig vagy a családom pozíciójának és kondíciójának a köréig terjed-e, avagy a bordersodi 100 százalékos cigány lakta és 80 százalékos munkanélküliségű faluközösséggel is hajlandó foglalkozni, és azt is bevonja ebbe az érdekkörbe. Merthogy nem részvénytársaságot akarunk mi üzemeltetni, hanem Magyarországot akarjuk úgy alakítani, hogy esetleg még szeretni is lehessen ezt a hazát.

(A Kossuth Rádió 2008. május 18-ai Vasárnapi Újság című műsorában elhangzott beszélgetés szerkesztett változata.)

Kányádi Sándor: Előhang

vannak vidékek gyönyörű
tájak ahol a keserű
számban édessé ízesül
vannak vidékek legbelül
szavak sarjadnak rétjein
gyopárként sziklás bércein
szavak kapaszkodnak szavak
véremmel rokon a patak
szívemmel rokon a patak
szívemben csörgedez csobog
télen hogy védjem befagyok
páncélom alatt cincogat
jeget-pengető hangokat
tavaszok nyarak őszeim
maradékaim s őseim
vannak vidékek viselem
akár a bőrt a testemen
meggyötörtén is gyönyörű
tájak ahol a keserű
számban édessé ízesül
vannak vidékek legbelül

(1982)



Találkozás a 2007-ben végzett tanyagondnokokkal



Indulnak a továbbképzések!

„Közalkalmazottaknak – márpedig a tanya- és falugondnokok azok – időnként továbbképzéseken kell részt venniük. Egy átlagosan jól működő falu- és tanyagondnok számtalan módon képi magát (tovább), sokszor nem is veszi azt észre. Látsz rengeteg bajt és nyomorúságot. Munka közben beszélgetsz, kérdezel, megismered nálad idősebbek élettapasztalatait. Minden ember élete egy történet, egy regény: szomorú is, vidám is. Az ember úton-útfélen tanul, tanulhat.” E szavakkal ajánlotta a falu- és tanyagondnokoknak Kemény Bertalan a továbbképzéseket.

Ez év második felében is számtalan, egyesületünk által szervezett falugondnoki továbbképzési lehetőség közül választhatnak a falu- és tanyagondnokok. Azok, akik az év elején nem tudtak részt venni egyik képzésen sem, jelezzék továbbképzési igényüket, figyeljék egyesületünk honlapját (www.falugondnoksag.hu), töltsék le a jelentkezési lapot, melyet aláírva 1000 forintos regisztrációs díj befizetésével juttassanak el egyesületünkhöz (6000 Kecskemét, Kölcsey u. 21.). Legalább 15 fő jelentkezése esetén akkreditált felnőttképző intézményként térítéses szakmai továbbképzéseket indítunk.

A Kommunikációs készségek fejlesztése a falu- és tanyagondnoki munkában (S-02-104/2006) 25 kreditpontos 32 órás továbbképzés (5 alkalom) **23.000.– Ft/fő**. A továbbképzés megrendezésének célja: A falu- és tanyagondnokok kommunikációs készségének fejlesztése, a kommunikációs hatékonyság kialakítása. Felkészítés a tanyavilágban, illetve a hátrányos településeken élőkkel való hatékonyabb kapcsolattartásra és segítésére, az önkormányzatokkal és intézményekkel való kapcsolattartás eredményességének növelésére.

A képzést Üllésen szervezzük minimum 15 fő jelentkezése esetén, de másutt is szívesen elindítjuk elegendő jelentkezés esetén.

A Munkaerő-piaci ismeretek nyújtása segítő foglalkozásúaknak (M-02-016/2007) 15 kreditpontos 40 órás továbbképzés. **23.000.– Ft/fő**

A továbbképzés megrendezésének célja: A segítő tevékenységet folytató szakemberek, tanya- és falugondnokok, szenvedélybetegeket segítő, önkéntesek, társadalmi segítőik számára a munkaerőpiac fogalmának, sajátosságainak, szereplőinek megismerése; a Munkaerőpiaci szervezet alaptevékenységei, támogatási formáinak és szolgáltatásai, a segítő, a tanya- és falugondnokok szerepe a munkaerő-piaci folyamatokban; a munkanélküliekkel való segítő kapcsolat.

A képzést minimum 15 fő jelentkezése esetén bármelyik településen megszervezzük.

A Segítő szakemberek lehetőségei és eszközei az alkohol- és drogprobléma felismerésében és a gondozásba vétel folyamatában - a segítségnyújtás új lehetőségei (M-02-015/2007) 20 kreditpontos 40 órás fórumok. **23.000.– Ft/fő**

A szenvedélybeteg-segítő továbbképzés megrendezésének célja: Szociális területen dolgozó szakemberek – köztük falu- és tanyagondnokok – részére ismeretek felfrissítése, új ismeretek nyújtása az addiktológiai problémák (alkohol, kábítószer, játékszenvedély, gyógyszerfüggőség) témakörében és a kivezető utak, lehetséges eszközök, módszerek, szolgáltatók feltárása, bemutatása. A pszichoszociális módszer széleskörű megismertetése.

A képzést minimum 15 fő jelentkezése esetén bármelyik településen megszervezzük.

Segítség a segítőknél –2008. december 3-4-5. (bentlakásos továbbképzés a Lakiteleki Népfőiskolán) (K-02-013/2007) 10 pont, **12.000.– Ft/fő**

A falu- illetve tanyagondnokokot olyan információkhoz, gyakorlati tapasztalatokhoz segíteni amelynek birtokában naprakészen végezhetik feladataikat, a falu és a tanyavilág egésze számára folytatott segítő tevékenységüket. A falu- és tanyagondnoki területéhez kapcsolódó újdonságok bemutatása, a tapasztalatok megvitatása, új módszerek ismertetése, meglévő szaktudás frissítése. Aktuális ismeretek.

Az 9/2000. Szociális Miniszteri rendelet alapján a falugondnoki alapképzés után a közalkalmazotti munkaviszonyban dolgozó falu- és tanyagondnokok



számára az alapképzés megszerzése után kötelező továbbképzéseken is részt venni. A továbbképzési kötelezettség teljesítésének mérése pontozással történik és ötévente 60 kreditpontot kell a továbbképzések elvégzésével szerezni. Továbbképzési időszak 5 év. A továbbképzési időszak kezdete: a falugondnoki alapképzés megszerzésének napja. Ha letelt egy ötéves továbbképzési időszak, indul az újabb!

Azok, akik a képzésekkel megszerzték a továbbképzésekhez szükséges 60 pontot, s a képzés elvégzését egyesületünk a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet Salgótarjáni Képzési Központjának (volt NCSSZI) jelenti, s ha mindezek után munkahelyük is a megfelelő nyomtatványon a tanúsítvány alapján bejelenti ugyan ezen intézetnek a képzés elvégzését, azon falu- és tanyagondnokokat a Szociális Törvény 92/D §. (2) alapján az év első negyedévének végéig egy havi bér illeti meg. („A továbbképzést sikeresen befejező, személyes gondoskodást végző személyt anyagi elismerésben kell részesíteni. Az anyagi elismerés legkisebb összege a továbbképzésen részt vett személy egy-havi illetményével megegyező összeg. Az anyagi elismerést a továbbképzési kötelezettség teljesítését igazoló dokumentumok bemutatását követő év első negyedévében kell kifizetni.” Szociális Törvény)

Az előzetes jelentkezések alapján képzések elindulása esetén a résztvevőket értesítjük.

Csörszné Zelenák Katalin



Újabb uniós pályázat

TÁMOP 1.4.1. pályázat (Társadalmi Megújulás Operatív Program)

A 2008.szeptember elsejétől kezdődő programban 25 fő hátrányos helyzetű településen élő munkanélküli és inaktív ember számára kívánunk lehetőséget nyújtani a munkaerőpiaci reintegrációhoz OKJ-s képzéssel, kiegészítő komplex szolgáltatásokkal, foglalkoztatással, egyesületünk működési területén öt hátrányos helyzetű kistérségben tanyás településeken elsősorban a külterületen élők foglalkoztatási esélyeinek növelése céljából. Pályázati programunk öt hátrányos helyzetű kistérségben tanyagondnoki településeken kíván hozzájárulni a munkanélküliség csökkentéséhez, szeretné megelőzni a kistérségek és tanyás térségek elnéptelenedését. A képzésben az OKJ-s dajka, valamint a tanyasegítők képzést ötvözzük a foglalkoztatható-

Hírek

ság érdekében. A képzés tágabb értelemben kapcsolódik a tanyagondnoki munkához, a gyermekek ellátásához. A programban résztvevő hölgyek a képzés és tanyasegítőkénti foglalkoztatás révén a jelenleg is működő falu- és tanyagondnoki szolgálat volumenét növelik. A projekt innovatív eleme a gyakorlat több településen történő munkahelyi körülmények közötti megvalósulása. A projekt 2010. február 28-án zárul.



Találkozás a köztársasági elnökkel

Egyesületünk is képviseltette magát Dabason azon a találkozón, melyen Sólyom László köztársasági elnök úr ismerkedett civil szervezetekkel. A Köztársasági Elnöki Hivatalból jött meghívó szerint minden meghívott civil szervezet egyenként 5-5 percet kapott, hogy bemutassa civil szervezete tevékenységét, terveit, problémáit és eredményeit. Oktatási- és kulturális, szociális és egészségügyi, népfőiskolai, valamint falugondnoki egyesületek mutathatták be munkájukat, s örömeiket, gondjaikat oszthatták meg a köztársasági elnökkel. Egyesületünket Csörsz Zelenák Katalin képviselte. A résztvevő civil szervezetek több, civileket érintő gondot, problémát felvetettek.

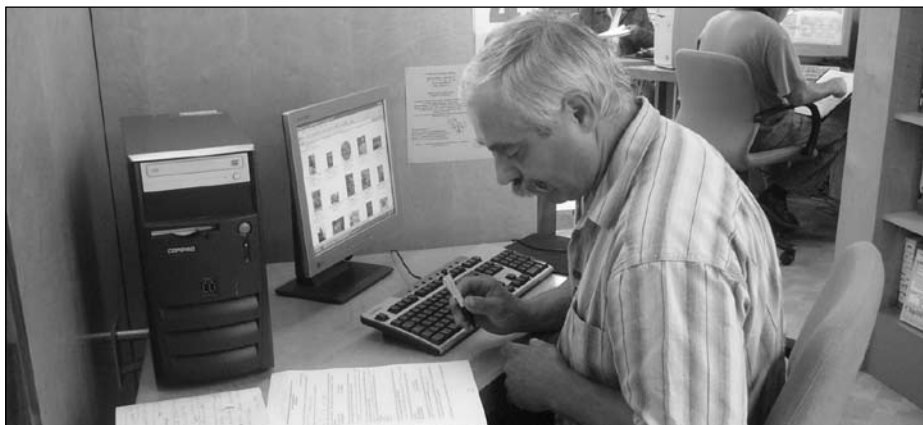
Informatikai képzések

Befejeződtek az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány „Non-profit szervezetek humán-erőforrás fejlesztésének támogatása” (NHR/2006) pályázat keretében. Megvalósult informatikai képzések. Egyesületünkben 40 fő vett részt a képzéseken 2 csoportban Kelebián, 2 csoportban Kecskeméten 2007-ben és 2008-ban. A kisfalvakban és a tanyás térségekben a nagy távolságok áthidalása érdekében az internetes adat és információszolgáltatás, tanácsadás és kapcsolattartás nyújtja a legkézenfekvőbb megoldást a falugondnokok információhoz való hozzájutásában. A 10 találkozásból álló képzésen a csoport tagjai megismerkedtek a számítógéppel, a WordPad szövegkezelő programmal, a Windows Intéző fájlkezelő programmal, az Internet Explorer böngésző programmal, valamint az Internettel (kereséssel, mentéssel, nyomtatással), és az elektronikus levelezéssel). Az Internet témakörében több hasznos információ és szolgáltató portált találtak. Ezek közül a legfontosabbak: keresőprogramok (Google,

Altavizsla, Ariadnet), portálok: Startlap és fontosabb Lap.hu oldalak, Origo; szolgáltató portálok: menetrendi oldalak, szótárak, egészségügyi szolgáltató oldalak, műsor-portálok, elektronikus folyóiratok és gyűjtőportálok, álláskereső portálok (önéletrajzíráshoz segítő weboldalak is), Magyarország hivatalos weboldala és az Ügyfélkapu – valamint az igénybe vehető szolgáltatások. A kezdő hallgatók az egyes anyagrészek után gyakorló feladatokkal, majd néhány anyagrészt után ismétlődő felad-

atokkal rögzíthették, mélyíthették el ismereteiket. A képzés végén a falu- és tanyagondnokok „Tudáspróba” feladatsort oldottak meg.

A gyors információcsere, a hatékonyabb ügyintézés is szükségessé teszi, hogy a falugondnokok értsenek a számítógép kezeléséhez, s tájékozódjanak az Interneten. Az élet számos területén használható számítógép és Internet a falugondnokok és tanyagondnokok számára is naprakész, alacsony költségen változtatható, bővíthető médium.



ORSZÁGOS FOGLALKOZTATÁSI KÖZALAPÍTVÁNY



Ingyenes a falugondnoki busz

Bizonyára többen emlékeznek arra, amikor az elmúlt évi zsanai találkozón Kováts Endre osztályvezető a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumból előadást tartott a falugondnoki gépjármű használatáról. Kováts Endre szólt arról, hogy minden falu- és tanyagondnoki szolgálatot működtetőnek be kell tartania a jogszabályokat. Előadásában arra is kitért, hogy a szállítással foglalkozó szakmai szervezetek kifogásolják, hogy a falugondnoki buszok több helyen térítésért szállítják a településen élőket, holott a törvény egyértelműen fogalmaz: a falugondnoki szolgálat ingyenes. Az elmúlt hónapban ezért megkezdte a Nemzeti Közlekedési Hatóság a falugondnoki járművek ellenőrzését, mely vizsgálat ebben a hónapban is tovább folytatódik. A rendelkezésre álló dokumentumok és menetokmányok alapján történik az ellenőrzés. Az ellenőrzés tapasztalatairól a későbbiekben beszámolunk. Az alábbiakban felsoroljuk mindazokat a törvényeket és jogszabályokat, melyekre a falugondnoki gépjármű üzemeltetése során figyelemmel kell lenni:

2003. évi III. törvény - Szociális Törvény

1988. évi I. törvény 44.§ - Közúti közlekedésről szóló törvény

49/2001. (XII.22) KöViM rendelet - saját számlás utas szállítás fogalma, az utas szállítás végzésének alapfeltételei

89/1988. (XII.20.) MT rendelet 1.§ (2) szakasz – definiálja a közúti közlekedési szolgáltatást

Személyszállításhoz kapcsolódó menetlevél, utas lista nem megfelelő kitöltése, vezetése:

89/1988. (XII.20) MT rendelet 23. § (6) bekezdés

684/92/ EGK tanácsi rendelet 11. és 15. cikk

Engedély nélkül végzett közúti árufuvarozás, személyszállítás:

89/1988. (XII.20) MT rendelet 2. § (1) bekezdés

89/1988. (XII.20) MT rendelet 21.§ (4) bekezdés



Hírek

Élni tanulj! címmel szórólapot jelentetett meg egyesületünk az OFA támogatásával az egész életen át tartó tanulás népszerűsítésére. Az ismertető bemutatja a felnőttképzés jellemzőit, felsorolja, kinek érdemes tanulnia, s azt is, hogy ki hogyan gyarapíthatja tudását. Képzés ajánlót is találunk néhány szakterületről, s a legfontosabb honlapcímek felsorolása igazítja el a tanulni vágyókat. A szórólapot eljuttattuk a falugondnokos településekre, munkaügyi központokba és könyvtárakba.

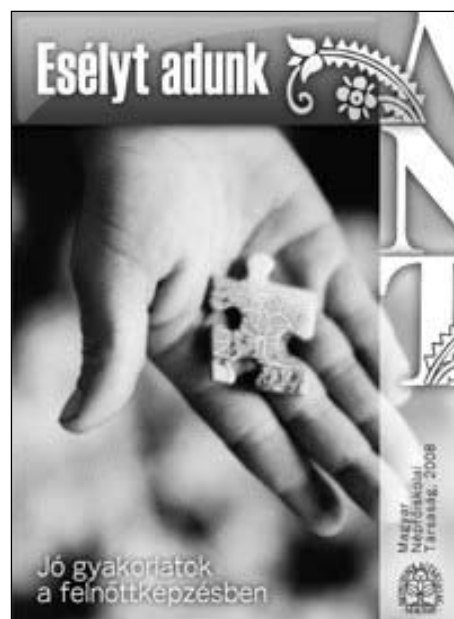
Falugondnoki találkozók

2008. augusztus 14-én csütörtökön Imrehegyen találkozunk, 2008. szeptember 10-én szerdán pedig Kunszállásra várjuk az érdeklődő falu- és tanyagondnokokat, polgármestereket, jegyzőket, intézményvezetőket.

Felnőttképzés és esélyek

Esélyt adunk – Jó gyakorlatok a felnőttképzésben címmel jelentette meg a Magyar Népfőiskolai Társaság Mihályfi Márta és Trencsényi Imre szerkesztésében azt a 200 oldalas dokumentumgyűjteményt, melyben innovatív projekteket mutatnak be a mai magyar felnőttképzés nem-formális szférájában. Sz. Tóth János bevezetőjét Magyarország 7 régiójából 38 humán erőforrás-fejlesztési projekt nemzetközi összevetésre lehetőséget adó leírása követi. A 38 projekt a nem-formális felnőttképzésnek szinte minden lehetséges dimenzióját megjeleníti. A közművelődési intézményrendszerből kiváló alapítványoktól és egyesületektől a szakképzési egyéni vállalkozásokon át a személyes társadalmi szerepvállalásig és a kormányzati-önkormányzati szféra által nem vagy nem kellő hatékonysággal ellátott képzési-nevelési feladatok átvállalásáig a humán erőforrás-fejlesztés lehetősége-

inek széles skálája jelenik meg a leírt modellekben. A kötetben olyan képzési formákat mutatnak be, amelyek ha *biztos* foglalkoztatást nem is ígér(het)nek, *élménygazdag* személyiség- és közösségfejlesztő időtöltést mindenképp biztosítanak a résztvevőknek. Ebből pedig az a feladat hárul a „szolgáltatókra” (tanárookra, előadókra, trénerekre, tágabb értelemben: andragógusokra), hogy didaktikai módszereiket a személyesség irányában fejlesszék. A kétnyelvű (magyar – angol) gyűjteményben bemutatásra került - A nők munkavállalásának ösztönzése az aprófalvakban és a tanyavilágban (Falugondnokok Duna-Tisza-közi Egyesülete HEFOP 1.3.1. – 05./1. uniós programja Harkakötöny, Fülöpháza, Fülöpkab, Ordas, Kunbaracs, Újszilvás önkormányzatával közösen, projektvezető Csörszné Zelenák Katalin, szakmai vezető Moiskó Csilla).



A könyvet bemutatta:

Nagy Júlia a Budapest Környéki Népfőiskolai Szövetség ügyvezetője.



Sikeres vérnyomásmérő szűrőprogram

Meggyőzés és rendszeresség

Sok olyan kisfalu van, ahol az orvosi rendelési idő csak egy-két óra, a tanyavilágban pedig egyáltalán nincs rendelés. Egyesületük ezért tartja fontosnak, hogy az önként jelentkező falugondnokok vérnyomásméréssel is segítsék a helyben élőket. A rendszeres vérnyomásméréssel ugyanis megelőzhetőek az agyiér-betegségek, a szívinfarktus és a magas vérnyomás. Térségükből közel nyolcvan falu- és tanyagondnok rendelkezik már pályázati forrásból vérnyomásmérővel, s járja a falut, illetve a tanyavilágot, s rendszeresen méri az ott élők vérnyomását, ezzel is segítve a betegség megelőzését.

A kiskőrösi Filadelfia Otthonban tartotta egyesületünk a vérnyomásmérő szűrőprogram zárását. Köszönjük a színvonalas szervezőmunkát!

A programon az intézet főnövére, Badó Erika értékelte a falu- és tanyagondnokok beszámolóit. Az alábbiakban néhány beszámolóból idézünk.

Papp Árpádné, Zákányszék:

2004 augusztusa óta dolgozom, mint tanyasegítő, 2006. februártól pedig mint tanyagondnok. A külterületen sok elhanyagolt egészségű idős, magányos emberrel találkoztam. Nekik egy vérnyomásmérés is sokat jelent. Ha túl magas a vérnyomásuk, orvoshoz vittem őket, esetleg tanácsot adtunk, hogy vegyen be egy vérnyomáscsökkentőt. A jelzőrendszeres riasztásoknál havonta egy hetet ügyeletes vagyok. Ha riasztás van, betegség esetén első dolgom a vérnyomásmérés. Mire az orvost értesítem, már állapotáról tájékoztatást adok. Ehhez mindig szükség van egy vérnyomásmérőre.

Galgóczi Ferenc tanyagondnok, Makó:

Nem gondoltam volna a program kezdetén, hogy ekkora igény merül fel a vérnyomásmérésre. Annyit tudtam, hogy a tanyán élő emberek nagy részének nincs lehetősége ellenőrizni rendszeresen vérnyomását. Orvoshoz nem szeretnek járni, csak ha már nincs más választásuk. Emiatt sokan már későn kapnak ellátást. Már az első időszakban sikerült kiszűrni több



személyt, akinek vérnyomása meghaladta a kritikus értékeket (normál érték: 120/80).

Azt tapasztaltam, ha valaki nagyon elmerül káros szenvedélyében nehéz elérni nála jelentős eredményeket. Egy példa: van olyan személy, akinek, ha kevés a pénze és választania kell a vérnyomáscsökkentő gyógyszere és egy palack bor megvásárlása között, az utóbbit választja. Mivel ez már többször előfordult a vége mindig ugyanaz volt: orvosi kezelés. De mivel egyedül él, lehet, hogy egyszer már későn érkezik az orvos. A program hasznos is, én már sikereket is elkönnyvelhettem. Remélem, hogy ez a program folytatódik, és egyre többen vesznek részt benne.

Kovácsné Kacz Erika, Röske:

Nagy segítséget jelent a vérnyomásmérés lehetősége hisz sok idős embernek nincs ilyen készüléke, vagy nem tudja használni azt. Amikor megkaptam a készüléket, több tanyai idős embernél is elkezdtem rendszeresen vérnyomást mérni és volt olyan, akinél pontosan a rendszeres mérések eredményeképpen állandó magas vérnyomást állapítottunk meg, így a háziorvos vérnyomás csökkentő gyógyszerre állította be a beteget. Volt olyan, akinél mindig minden rendben volt, de nagyon örült ennek a lehetőségnek, mert így legalább

rendszeresen ellenőrizve volt a vérnyomása. Olyat is tapasztaltam, hogy ebben az idős korban előfordul a hirtelen felszökő vérnyomásérték, ami azonnali orvosi segítséget igényel! Minden esetben a vérnyomásmérő fontos tartozéka lett a tanyagondnoki autómnak, hogy szükség esetén kéznél legyen, és használni tudjam!

Kiss Gábor, Zsombó:

Ha a háziorvosunk a vérnyomáslaplót a kezébe veszi, már látja a mért eredményeket. Az egy év alatt négy embert mentettem meg az agyvérzéstől. Amikor az ellátottamhoz viszem az ebédet és a vásárolt élelmiszert, akkor szoktam mérni a vérnyomást, de ha kint marad a gépkocsiba a vérnyomásmérő, akkor szokták mondani, hogy: „ugye, a vérnyomásomat is megméri, Gábor?”

Krizsán Sándor, Csengele:

Munkám során sok emberrel találkozom. Sikerült az embereket meggyőzni, hogy figyeljünk együtt a vérnyomás értékeink változására. Azt tapasztaltam, hogy az idős emberek vérnyomása valóban magasabbnak mondható. Változásokat tapasztalok, az időjárás változások jelentős mértékben befolyásolják. Dolgozó embereket nehéz meggyőzni, hogy keresék fel az orvost probléma esetén. Talán a munkahelyi megszorítások miatt van így.

**Vajda István, Móricgát:**

Örülök, hogy bekapcsolódtam a vérnyomásmérő programba. Meg kell, hogy mondjam, először idegenkedtem a programtól, hogy majd hogy is lesz, elfelejttem használni és nem gondoltam, hogy ilyen egyszerű a működtetése.

Amikor megkaptam használtam is állandóan, hogy tudják a falubeliek, hogy van. Kezdtem félni, hogy elromlik a sok kapcsolgatástól, de nincs semmi hiba. Így hamar megszokták.

Vas Andor, Újszalonta:

Újszalonta a Békés megye legkisebb önálló települése. Lakosság száma 130-150 fő között változik. A háziorvos hetente egy alkalommal Kötgyánból jár rendelni, más napokon szükség szerint a beteget szállítjuk a rendelőbe, kórházba, szakrendelőbe. Így érthető, hogy minden új kezdeményezést örömmel fogadtam és jelentkeztem a falugondnoki szolgálat által meghirdetett vérnyomásmérő szűrőprogramra. Az oktatás után megkezdtem a mérést. Először az idős lakosságot, majd alkalmasszerűen minden lakost, aki hajlandó volt egy kis időt szánni rá. Három esetben derült ki, hogy magas vérnyomásban szenvednek, amiről ők maguk nem tudtak. Az orvosi vizsgálatnak köszönhetően két esetben kezdődő cukorbetegség is kiderült. Összességében el lehet mondani, hogy a vérnyomásmérés nagyon hasznos és én is hozzá tudok járulni a lakosság egészségének megóvásához.

Varga Béláné, Szentkirály:

A tanyán élők hálása nagyon a tanyagondnoki szolgálatért és a vérnyomás

mérésért is. Hiszen így csak egy hónapban egyszer vagy még akkor sem kell az orvoshoz elmenni, mert otthonukban is kontrollálva van a vérnyomásuk.

Köszönet ezért részükről és részemről is, hogy részt vehettem ebben a programban és ezzel is segíthetek az embereknek.

Rózsa Antalné, Ásotthalom:

A tanfolyam után, melyen a gép működését elsajátítottuk, és megtanultuk, hogyan értékeljük a gép adatait, izgalmas volt kipróbálni a való életben is. Először egymáson, majd a családtagokon próbálgattuk, ezután pedig a szolgálati autó természetes tartozékává vált.

Nem is tudtuk felmérni addig, milyen nagy szükség is lehet rá a tanyagondnoki munkakörben. A hozzánk forduló, segítségünkre szoruló emberek sokszor csak nekünk panaszoznak el egészségügyi problémáikat.

Nem sok idő múltán a gondozásunkban élő emberek is hozzászoktak a rendszeres vérnyomásméréshez, így ők is pontosabb képet kaphattak saját állapotukról. Néha csak az itt megismert adatok, eredmények ébresztik rá néhányukat, hogy mennyire fontos a gyógyszerek mindennapi szedése.

Sokan bár maguk is vehetnének már ilyen eszközöket saját használatra is, de nem értik az eredményt, vagy nem tudják kezelni. Ezért különösen nagy segítség a számukra, hogy mi ezt el tudjuk vinni nekik az otthonaikba. Sokan így „megmenekülnek” attól, hogy az orvosi rendelőben órákig várakozzanak a rendszeres vérnyomás ellenőrzésre. Ennél fogva a falu orvosai is



„hálások” lehetnek nekünk, mert így ők is biztonsággal támaszkodhatnak a mi méréseink eredményeire, másrészt pedig nekik is kevesebb a beteg a váróban.

Összegezve az egyik leghasznosabb képzés volt a számomra, mert ezzel az embereknek tényleg egy kézzel fogható segítséget tudok adni. A munkám szerves részévé vált. Ezzel a tudással valóban kibővült a tanyagondnoki szolgálatom, örömmel venném, ha még ehhez hasonló eszközökhöz hozzájuthatna az ásotthalmi tanyagondnokság, hogy minél többféle vizsgálatban az itt lakók segítségére lehessenek.

Kovács Edit, Domaszék:

Engem az indított először is, hogy megismerkedjem a vérnyomás-problémákkal, hogy az én párom is magas vérnyomásban szenved. Annak idején még rá sem mertem gondolni, hogy milyen alattomos betegség is ez, mennyi végzetes bajt okozhat. Próbálok segíteni az időseknek, vagy akinek megmértem a vérnyomását. Ha nem talállok rendben valamit, rábeszélem, hogy menjen szakorvoshoz. De volt olyan eset is, hogy 200-on felül mértem és én szóltam a háziorvosnak. Örömmel fogadták és fogadják. Sőt ha én elfelejteném, akkor kérdezik, hogy hoztad a mérőt? Amikor mennek az orvoshoz, viszik a papírjukat, amire lejegyeztük a mért eredményt. A háziorvosok is elfogadták és úgy látszik, örülnek, hogy ily módon is figyelünk az emberekre.

Csörszné Zelenák Katalin





Mitévők legyünk?

Szülöktől, pedagógusoktól gyakran kapunk kérdéseket a gyerekek, fiatalok illegális drogfogyasztásával, más néven a kábítószer-használattal kapcsolatban. Tény, hogy bizonyos kábítószereket (marihuána, hasis, extasy, LSD) fiatalok jelentős hányada kipróbál, vagy hosszabb – rövidebb ideig használ. A pedagógusok, szülők nem készültek fel kellőképpen ennek a kérdésnek a kezelésére. „A mi fiatalokunkban más volt a világ!” – mondják, és igazuk van.

A leggyakoribb kérdések figyelembe vételével állítottuk össze az alábbi iránymutatást.

A szülők és a pedagógusok gyakorolják a legnagyobb hatást a gyerekekre, és segíthetnek a legtöbbet, ha a gyerekek, fiatalok bajban vannak. A drogprobléma sikeres megoldásában az a legfontosabb, hogy időben észleljük, és őszintén szembenézzünk a tényekkel.

Hogyan ismerhető fel, ha valaki drogozik?

Az alkalmi fogyasztót a legnehezebb felismerni – a szemmel látható ismertetőjegyek viszonylag gyorsan elmúlnak.

Lelki-jellembeli változások:

- megbízható szorgalmasból – szertelen, szószegő
- koncentrációs készség csökkenése
- iskolai teljesítményromlás
- hirtelen hangulatváltozások – örömkítőrések, szokatlan ingerlékenység, idegesség, agresszivitás
- tompaság, érdektelenség, közöny, mely korábban nem volt jellemző
- cél nélküliség, az üresség érzése
- rejtőzködő magatartás – hazudozás, titkolózás, zárkózottság
- túlzott költekezés, kölcsönkérés
- eladósodás, tartozások, értékesebb otthoni tárgyak „eltűnése”
- beilleszkedési zavarok, súlyosan romló környezeti kapcsolatok (család, barátok és kortárs-csoport; kimaradás az iskolából, munkahelyről)
- új és ismeretlen személyek („have-rok”) felbukkanása, titkolása, a régiek elhanyagolása

Testi változások:

- véres, vizenyős szemek, túlságosan szűk vagy tág pupillák
- túlzott érzékenység külső ingerekre (pl. fényre, zajra, fájdalomra); nap-

szemüveg indokolatlan viselése

- szájszárazság, orrfolyás
- étvágytalanság, hirtelen jelentkező ok nélküli fogyás
- gyomorpanaszok, hányinger, hányás
- beesett, sápadt, kifejezéstelen arc
- ismeretlen eredetű tűszúrások a bőrön, véraláfutások
- szokatlan szagok, foltok a bőrön, ruhán
- ápolatlanság, tisztálkodás hanyagolása
- részegséghez hasonló állapot, koordinálatlan mozgás, indokolatlan vagy túlzott gesztikuláció
- időszakos aluszékonyosság vagy éberség; hirtelen jelentkező fáradtság, a korábbiakhoz képest gyors kimerültség, gyakori alvászavarok

Kábítószer használatára utaló, gyanús tárgyak:

- kézzel sodort, a dohányétól eltérő illatú cigaretta
- ismeretlen eredetű fehér esetleg világosbarna porszerű vagy darabos anyagok, illetve dohányra emlékeztető anyagmaradványok kis zacskóban
- különböző alakú kisméretű pipák, szippantó cső, tűk
- bélyegszerű, de attól eltérő méretű bélyeg
- tabletta emblémával vagy anélkül, ismeretlen eredetű gyógyszerek
- ezüstpapír darabkák (klasszikus kábítószer-csomagoló anyag)
- oldószerre, alkoholra emlékeztető vagy más szokatlan, ismeretlen szagok a fürdőszobában vagy a lakás más helységeiben
- injekciós felszerelés, használatát jelző vatta, papír
- kanál, melynek az alja melegítés hatására elszíneződött
- kis üvegben citromlé, citrompótló, szemcseppentő

Mit ne tegyünk?

- Ne ítélkezzünk, ne prédikáljunk, hanem SEGÍTSÜNK!
- Rosszullét esetén hívjunk orvosi segítséget!
- Ne támadjuk le a fiatalok kérdéseinkkel, amíg a szer hatása alatt áll, várjuk meg, amíg a tudata tisztul!
- Nyugodtan, tényszerűen beszéljünk
- kerüljük az agresszív hangulatkitöréseket!
- Ne a gyanús történet vagy tetten-

érés aktualitásában keressük a valódi kiváltó okokat!

A helyzet kialakulásáért ne a fiatalok/gyerekek/ fiatalok éreztessék a segítő szándékot, ne a felelősségre vonás vagy elmarasztalás legyen a cél.

Mit tehetünk?

1. Alakítsunk ki olyan családot, amelyben mindenki jól érzi magát.
2. Kora gyermekkorától: biztonságot nyújtó, támogató kapcsolatot kialakítása
- erősítsük gyermekünk önértékelését azzal, hogy reálisan értékeljük, dicséreljük
- bízzuk meg felelősségteljes feladatokkal
- bízzunk meg benne!
3. Hagyjunk időt egymásra, jusson idő tartalmas beszélgetésekre.
4. Csak akkor tudunk a gyermeknek/ fiatalnak tanácsot adni, és akkor fordul ő is segítségért hozzánk, ha „képben” vagyunk.
5. Figyeljük gyermekünk magatartását, és jelezzük vissza tapasztalatainkat, közös magyarázatot adva a lehetséges okokra!
6. Tudatosítsuk a gyerekekben, hogy joguk és lehetőségük van nemet mondani, ha droggal kínálják!
7. A családban keletkezett problémákat a családon belül megoldani a leghatékonyabb külső segítséggel (szakember, önszervező, szülői-hozzá tartozói csoport).

Merjünk szembenézni a problémáinkkal, merjünk segítséget kérni!

Sándor Katalin

Szenvedélybeteg tanácsadó, RÉV

Vajdasági értékelés

A Nemzeti Civil Alapprogram által támogatott vajdasági programunk szakmai értékelését május 30-án tartottuk Kecskeméten vajdasági partnereinkkel közösen. Megfogalmaztuk a folytatás további lépéseit: településenként információs napok szervezése, önkéntesek képzése, pályázatok írása, magyarországi tapasztalatcseré látogatások, civil szervezetekkel kapcsolatfelvétel.



Szakmai fórum Kiskunmajsa, Örménykúton és Mindszenten

Érdemes tudásunkat gyarapítani

Egyesületünk, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete az Alföldi Civilekért Alapítvánnyal és az MNE Bács-Kiskun Megyei Szervezetével együttműködve Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megyében falu- és tanyagondnokok, valamint falugondnokok települések civil szervezetei számára szakmai fórumokat szervezett Élni tanulj! címmel az egész életen át tartó tanulás népszerűsítésére. A találkozók lehetőséget kínáltak a kölcsönös ismerkedésre, az együttműködési lehetőségek, tapasztalatok megbeszélésére is.

Németh László gondolatait választottuk mottónak: „Az ember legyen önmaga szobrása, és a nap mint nap szerzett tapasztalatokból tanulva apró vésőűtésekkel formálja önmagát.”

A Bács-Kiskun megyei szakmai fórumra 2008. június 2-án, hétfőn Kiskunmajsa, a Művelődési Központban, június 3-án Örménykúton, az ebédlőben, június 4-én pedig Mindszenten, a Keller Lajos Városi Könyvtár és Kulturális Központban került sor. Örménykúton Szakács Ferencné polgármester, Mindszenten Zsótér István polgármester



üdvözölte a fórum résztvevőit: falu- és tanyagondnokokat, polgármestereket, intézményvezetőket, civil szervezetek képviselőit és érdeklődőket.

Csörszén Zelenák Katalin, a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének ügyvezetője köszöntötte a megjelenteket. Szilágyi Zoltánné az egész életen át tartó tanulás (angolul lifelong learning) fontosságáról gyűjtötte össze

azokat a kérdéseket és válaszokat, melyek felvetődhetnek e téma kapcsán bennünk. Kinek, mikor és hol, miért érdemes képeznie magát? Szükségszerű vagy divathullám? Mi a tanulás fogalma, és mi a célja? Hogyan és hol tanulhatunk? Melyek a tanulás keretei?

A környezeti változások nagyban befolyásolják életünket. Az alapkutatáson szerzett tudásunk gyorsan elavul, nem elegendő egy életre. Jelenleg hazánkban a középfokú végzettségűek fele a felsőoktatásban is folytatja tanulmányait. A munkaerőpiacra kikerülve versenyre vagyunk kényszerítve, s hogy megtartsuk munkahelyünket folyamatosan képeznünk kell magunkat. Megtudhattuk, hogy milyen előnyökkel jár a tudás gyarapítása, és az egyéntől milyen tulajdonságokat kíván meg ez a tevékenység, és milyen pozitív jellemzőkkel gyarapodunk általa.

Ramháb Mária, a kecskeméti megyei könyvtár igazgatója az informális tanulás fontosságát, szerepét hangsúlyozta. Mikor kezdünk tanulni? A lehető legkorábban, mondta. Ha önálló, tájékozódásra képes, véleményt alkotó, döntésre alkalmas gyermekek, felnőttek szeretnénk lenni. Feltétele ez a jobb életminőségünknek is. Nemcsak az a tanulás, amit az iskolában sajátítunk el, hanem sok élethelyzet van, amely alkalmas az ismeretszerzésre. Óriási szerepe van az önálló tudás megszerzésének. A könyvtár hogyan szólítja meg, hívja, csalogatja be a legkisebb kortól a késő öregkorig a lakosságot?

(Folytatás a 10. oldalon)

Kiskunmajsa

A település földjének és a mai népességének története 1743-tól fonódik egybe. Az ezt megelőző időben hunok, avarok, kunok szállásterülete volt ez a tájék. A törökök a XVI. század elején fölégették Kiskunmajsa elődjét, a várostól délkeleti irányban fekvő Mayossaszállást, s a területet baromjárásként használva Szeged, Kunszentmiklós, Halas és Kecskemét városa bérelte. A török kiűzése után a bécsi udvar eladta a korábban nemesi előjogokat élvező Hármaskerületet (Jászság, Kiskunság, Nagykunság) a Német Lovagrendnek, s az új tulajdonos benépesítette az elnéptelenedett pusztákat.

A dinamikus fejlődés eredményeképp Kiskunmajsa 1837-ben mezővárosi rangot és vásártartási jogot kapott. A 19. század végére az állattartásról földművelésre áttérő lakosság túlnépesedik, a föld eltar-

tó ereje gyenge, ezen a homokos talajon szőlő- és gyümölcskultúra kialakítása sem segít. A két háború között elképesztő méreteket ölt a szegénység, sokan elvándorolnak, ez a folyamat az ötvenes években is tart, a téjesítés elől menekülve három év alatt kétezren költöznek el Kiskunmajsáról. A hatvanas években megindul iparosítás, s a nyolcvanas évek elejétől szárba szökkenő gyógyturizmus megállítja az elvándorlási folyamatot, ma tizenkétezer lakják az időközben ismét városi rangot kiérdemlő Kiskunmajsát, egynegyeddel kevesebben, mint a második világháborút megelőzően.

Jelentős látogatottságú termálstrandja, múzeuma van a városnak, lakói azonban zömmel ma is állattartásból és földművelésből élnek. 1956-tól gimnázium is létesült Kiskunmajsa, s ez az oktatási intézmény nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a városhoz kötődő értelmiség helyben kinevelődjék.



(Folytatás a 9. oldalról)

Milyen programokkal találkozhat az intézménybe látogató, milyenek a tárgyi, személyi, hely adta körülmények? A babakor a nyitánya az élethosszig tartó tanulásnak. A kisbaba, ha a kezdetektől hozzászokik a könyvtár légköréhez, akkor lételemévé válik, s beépül magatartásába, formálja gondolkodásmódját. Az anyukák sok ötletet elleshetnek a szakemberektől a saját gyermekükkel való otthoni foglalkozás módjairól is, a szülők egymásnak is hasznos tanácsokat adnak. Minden korosztálynak tud nyújtani valamit a könyvtár: óvodásoktól az idősekig. „Sosem késő” avagy „Nagyik a NET-en”, az idősebb korosztály felé forduló kínálata az intézménynek. „Találkozzunk a könyvtárban!”, ahol rengeteg lehetőséggel várnak minden tudását gyarapítani kívánó embert.

Malva Carmen a tanulás eszközeinek a változásait vette sorra a kezdetektől napjainkig: szóbeliség; írásbeliség; 20. és 21. század eszközei (fotó, dia, film, számítógép, Internet). Az első Teleházakat az 1980-as években az elszórt kis településeken Skandináviában hozták létre, a lényege egy közösségi tér kialakítása volt, ahol van egy fax, később számítógépek, Internet – s ide járhatott az egész kis falu e szolgáltatásokat igénybe venni, kis térítési díj ellenében. Magyarországon az 1990-es években alakultak az első Teleházak. 1994-ben megalakult a Teleház Szövetség. Ma hazánkban 300 aktívan működő Házat számolhatunk meg. Milyen feladatokat látnak el? Többek között: számítógépes és ECDL-es tanfolyamokat szerveznek; Internet hozzáférést biztosítanak; segítik civil szervezetek megalakulását; APEH bevalláshoz

Örménykút

Örménykút neve a 17. század térképén „Örmény barma kútja” formában olvasható. A környék pusztáit egykor bérlő örmény kereskedőkre utal. Környéke és belterülete valószínű tárháza a régészeti szenzációknak. Itt áll a Décsi-halom, amely mélyében őrzi a közelmúltban feltárt Árpád-kori templom alapjait. Alatta húzódott a középkori Decs, melynek udvarházában Szapolyai János is vendégeskedett. A török pusztítást követően itt is Harruckern János György telepítette vissza a lakosságot.

Önálló községként 1952 óta jegyzik ezen a néven, addig Szarvas tanyavilágához tartozott. Örménykút belterülete 42 hektár, külterülete 5417 hektár, 54590 km². A településen 254 lakás van, zömében 40-50

éve épült. Örménykútnak 1952-ben 4000 lakosa volt (akkor a mai Kardos területe is oda tartozott) a jelenlegi lakosságszáma 490 fő.

Örménykút a Körös-szögi Kistérség Többcélú Társulás tagja. A társulás keretében több feladat oldható meg, így a hatósági ügyintézés, szociális étkeztetés, védőnői szolgálat, házi segítségnyújtás, szociális és gyermekjóléti szolgálat, jelzőrendszeres házi-segítségnyújtás, közbeszerzés és egyéb feladatok. Ez évtől mozgókönyvtár is létezik, az alapfokú oktatás pedig társulás keretében zajlik. A falugondnoki szolgálatot a település működteti, a falugondnok: Hruska János.

Örménykút egy testvértelepülése van: a szlovákiai Drinovec (Somodi község). A választás azért is esett Szlovákiára, mivel a falu lakossága több mint fele szlovák nemzetiségűnek vallja magát.

segítséget nyújtanak. Gyakori példák a világháló igénybevételére pl. álláskereső, helyi telekocsi, E-mail, E-mail posta, Skype, MSN, vásárlás, apróhirdetések, blogok (egyéni napló). Tévhit az, hogy az Internet csak fiataloknak való, hiszen mint egy ésszerű szakember megfogalmazta: az Internet idősebbeknek magány, szorongás, depresszió ellen is felírható lenne.

Illés Tímea az „atipikus” foglalkoztatás formáit ismertette meg. Ez a fogalom kevésbé ismert, egy vagy több, esetleg valamennyi elemében eltér a hagyományos (alkalmazotti) munkaviszonytól. Ismertette a munkaerőpiac néhány fontosabb jellemzőjét. Szemlé-

letes volt a foglalkoztatottsági táblázat évenkénti összehasonlítása és nemek szerinti változásának bemutatása. Ismertette a foglalkozáspolitikai legfőbb céljait, melyek: több és jobb munkahely teremtése; mindenki számára elérhető és megfelelő szakképzés, területileg elérhető munkahely. A legfontosabb pedig, hogy ÉRJE MEG DOLGOZNI, azaz a szociális háló olyan módú átalakítása lenne célszerű, hogy minden egészséges felnőttnek dolgozni érje meg, ne a könnyebb megélhetést választani segítség formájában. Ehhez több minden szükségeltetik. Például a gazdaság fejlesztése, a foglalkoztatottság költségeinek csökkentése (munkabérek utáni közterhek ezek) atipikus foglalkoztatottság növelése, jogi szabályozás.

Melyek az atipikus foglalkoztatottsági formák? (néhányat kiemelve az elhangzottakból): Alkalmi munkavállalás (kék könyv), részmunkaidős foglalkoztatás, munkaerő kölcsönzés, határozott idejű szerződéses foglalkoztatás, távmunka, szociális szervezetek.

Budainé Nagy Katalin, az Alföldi Civilekért Alapítvány képviselője egy modellértékű példát mutatott be képzés-foglalkoztatás sikeres megvalósulására, melyet a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete valósított meg uniós pályázat keretében.

(Folytatás a 11. oldalon)





(Folytatás a 10. oldalról)

„A nők munkavállalásának ösztönzése aprófalvakban és a tanyavilágban” elnevezésű projektben a munkanélküli és munkájukban veszélyeztetett nők számára kívántak lehetőséget nyújtani. Az egyesület működési területén falu- illetve tanyagondnoki szolgálattal rendelkező településekről választották a nőket. Az elméleti képzést követően a munkába álló 15 hölgy falu és tanya-segítőként a közösségi és szociális ellátásban vettek részt, az érintett önkormányzatokkal együttműködve.

Az eredmény önmagáért beszél, ezen nők között jelenleg is több mint fele munkában áll, vannak akik tovább képezik magukat. A szemlélet és gondolkodás változás szembetűnő, kinyílt előttük egy kapu a tanulás és munka világába, s ezzel párhuzamosan az igény önmaguk megismerésére, kiteljesítésére.

A filmes szemléltetést beszélgetés követte. Mi a felnőttképzés, milyen formában és mit tanulhatunk, mivel gazdagodunk? Érdemes tanulnunk, miért? Hogyan viszonyul a környezetünk hozzá? Mi visz rá bennünket a képzések elvégzésére? Fontos-e a végzettség elismerése papír formájában? A papírok igazolják-e az ember műveltségét, tanultságát? Mennyire igényünk az önművelés, leginkább hogyan, hol tesszük ezt meg?

Több meghívott vendégben jó ötleteket, személyes tapasztalatainak kimondását indították meg ezek a kérdések. Bekapcsolódtak az Ásotthalmi Gondozási Központ vezetője, a Mártélyi Gondozási Központ vezetője aki egyben a helyi Magyar vöröske-

reszt képviselője, a Rösztkei Szociális Szolgáltató Központ képviselője, a helyi civil TV riportere, aki egyben a Mozgáskorlátozott Egyesület vezetője is, a Rösztkei Nyugdíjas Klub vezetője. Bemutatkozott a bugaci Nagycsaládosok Egyesületének vezetője, valamint a Kiskunmajsai Kistérségi Szociális Intézmény vezetője is.

A három napban több akkreditált felnőttképzési intézmény mutatkozott be kiállítással, egyéni tanácsadással: a Kecskeméti Regionális Képző Központ; a Bács-Kiskun Megyei Agrárkamara; Bács-Kiskun megyei Kereskedelmi és Iparkamara, a szegedi Clarus Felnőttképzési Intézmény, Békéscsabai Regionális Képző Központ; orosházi Flying Teachers Nyelviskola; ILS békéscsabai nyelviskola, a szegedi Ipari és Kereskedelmi Oktató Központ; tiszaszigeti Siker Oktatásszervező Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.; szegedi Kurzus Felnőttképző Bt.; a szegedi Clarus Felnőttképző Intézmény.

Minden helyszínen további kulturális program várta a résztvevőket: Kiskunmajsán az 56-os múzeumba látogathattunk Pongrácz Ödön vezetésével; Örménykúton a településen tettünk sétát, s a helyi könyvtárat néztük meg Szakács Ferencné kalauzolásával; Mindszentben a Tájházban elevenedett meg a múlt, s az udvaron lévő kemencében sült kaláccsal vártak az asszonyok.

Köszönjük a kedves fogadtatást, a vendéglátást!

Fazekasné Endre Éva



ORSZÁGOS FOGLALKOZTATÁSI KÖZALAPÍTVÁNY



Mindszent

A Tisza partján, a Kurca folyó torkolatánál kedvező földrajzi adottságokkal rendelkező település már az ókorban is lakott volt. Árpád, a letelepedő honfoglaló magyarság vezére ezt a területet, Ondnak adományozta. Később a Sövényházi család birtoka lett. Az 1332 1935. évi pápai tizedjegyzék említi a Mindszent közvetlen közelében fekvő Apor falu plébániáját. 1423-ban már templomos település, amely nevét Mindenszentnek tiszteletére épített templomáról kapta. A 17. század végén Apor-Mindszent néven említik a falut egészen 1818-ig az egyházi okiratokban. A török hódoltság alatt végig lakott település volt. A hatalmas Mindszent-allyói uradalom a török után Erdődy György, 1883-ban a Pallavichini család birtokába került.

A település népessége az 1900-as évek elején elérte a tízezer főt. 1884-től járási székhely, 1925-ben polgári iskolát nyitottak a községben. A település legrégebbi része a Tisza melletti Csúcs. Itt áll a késő barokk római katolikus műemlék jellegű templom. A Mindszenti templom is római katolikus templom, melyet 1724-ben kezdtek el építeni barokk stílusban, mai formáját 1880-ban nyerte el.

Az 1993 óta városi rangú településen ma mintegy 7500 fő él. A vízparti kisváros fokozott figyelmet fordít a turizmus fejlesztésére, mivel a városban lehetőség nyílik üdülni, vízi-sportolásra, ezen adottságait népszerűsítik a rendszeresen megrendezésre kerülő Mindszenti Napok rendezvénysorozatával is.





Hasznos nyelvtudás

Napjainkban kiszélesedett az idegen nyelvek tudásának tere. A munkahelyeken is már legalább egy-két idegen nyelv tudása nagyon fontos, ugyanúgy annak is, aki munkát keres. Arra törekszünk, hogy amikor ügyfelünk az adott idegen nyelvet tanulja, akkor nyelvtudását az életben is, adott szituációkban is hasznosítani tudja, legyen ez itthon vagy külföldi munkája során. Ügyfeleink segítségére vagyunk önéletrajzaik, pályázataik átnézésénél is, legyen az bármelyik nyelv. Csoportos vagy egyéni nyelvtanfolyamainkat igény esetén az országban bárhol el tudjuk indítani.

Keressenek meg minket bátran bármilyen kezdeményezés esetén elérhetőségeink bármelyikén, készséggel állunk rendelkezésükre!

Az idegen nyelvek ismereteihez szeretnénk egy kis ízelítőt adni pár vidám mondatunkkal:

Zwischen zwei Zwetschgenzweigen
zwitcherten zwei Schwalben.
(német nyelvtörő)

Két szilvafág között csipogott két fecske.

Teacher: Johnny, you know you can't sleep in my class.

Johnny: I know. But maybe if you were just a little quieter, I could.

Csendesebb lenne a tanárú, tudnék.
Teacher: Johnny: Tudom. De ha csak egy picit halsz az órán.

Tanárr: Johnny, tudod, hogy nem al-

If at first you don't succeed, blame it on the teacher.

Tanárúra.
Ha először nem sikerül, kend rá a

**Flying Teachers Svájci
Akkreditált Nyelviskola
Középlaki utca 47.
H-5904 Orosháza
68/414-005
AL-1268, 04-0066-05**

office.hungary@flyingteachers.net



FLYING TEACHERS®

Gyógynövénytar

Levendula

Lavandula officinalis (angustifolia)

Népies neve:

keskenylevelű levendula, orvosi levendula, szagos levendula.

A növény leírása:

Az ajakosvirágúak (Labiatae) családjába tartozó, a Földközi-tenger vidékéről származó félcserje. Lilás virága kellemes, üde, illatos. Nálunk termesztik.

Hogyan gyűjtjük?

A növény szaggatott, vékony álfűzében álló virágait hasznosítják. A kellemes illatú virágokat nyílássukkor a szájról leszededgetik, és megszárazítják. Gyűjtési ideje június.

Mi van benne?

Fő hatóanyaga a nagyon kellemes illatú illóolaj (linalool, linalil-acetát), de tartalmaz még flavonoidokat, cseranyagokat, kumarinokat is.

Mire jó?

Teája idegnyugtató, görcsoldó hatású, de ismert fejfájás-csillapító, fertőtlenítő hatása is. A levendulavirágokat gyakran alkalmazzák nyugtalanság, alvászavarok, idegi alapú gyomor- és bélbántalmak kezelésére. Régóta használják rovarcsípések esetén is. Kiváló gyógyír reumás fájdalmak, idegzsába kezelésére fürdő és bedörzsölőszer formájában. A levendulaolajat tartalmazó bőrápoló készítmények kisbabáknál is biztonsággal alkalmazhatók. Kellemes illóolaját előszeretettel hasznosítja az illatszeripar.

Hogyan használjuk?

Tea: 1 csésze forrásban lévő vízbe tegyünk 2 teáskanálnyi levendulavirágot, hagyjuk állni 5-10 percig, majd szűrjük le. Ízesíthetjük mézzel. Kiváló nyugtató hatású gyógytea.

Olaj: 1 maréknyi szárított vagy friss virágot tegyünk jól zárható üvegbe és öntsünk hozzá negyed liter olívaolajat, majd tegyük napos, meleg helyre, és hagyjuk 3-4 napig érlelődni. Ezután szűrjük le, majd a kész olajat hűvös helyen tároljuk. A levendulaolajos masszázs enyhíti a reumás fájdalmakat, és oldja a feszültséget.

Fürdő: Forrázzunk le 50 g levendulát 1 liter forrásban lévő vízzel, hagyjuk áll-



ni 10 percig, majd öntsük a fürdővízbe. A levendulás fürdő nyugtató és frissítő hatású egyben.

Tinktúra: Álmatlanság esetén egy teáskanálnyi tinktúrát keverjünk el vízben, és igyuk meg.

Fűszerként: Virágját ízesítőként lekvárba is belefőzhetjük.

Érdekesség:

- Az ókori görögök és rómaiak tisztító tulajdonságáért és illatáért kedvelték a levendulát.

- Szárított virágja általános rovarűző, leginkább molyok ellen szokták használni.

- Kertben más növény - általában rózsza - mellé ültetve elűzi a levéltetveket.

Jó tudni!

Masszírozáshoz a nagy töménységű illóolajából 1-2 cseppet elegendő összekeverni egy evőkanál étolajjal.

Illóolaját belsőleg csak orvosi utasításra szabad alkalmazni.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a Falugondnokok

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörsz Zelenák Katalin

Tóth Márta, Moiskó Csilla,

Fazekasné Endre Éva

Tördelő: **Almás László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent a Nemzeti Civil Alap
támogatásával

